

Περιεχόμενα

1. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΨΥΤΤΑΛΕΙΑΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 21/05/2026 σελ.8

ΑΠΟΨΗ

Ο ρόλος της Ψυττάλειας

Του ΚΩΣΤΑ ΣΥΝΟΛΑΚΗ*

Η έντονη δυσοσμία που παρατηρείται τις τελευταίες ημέρες στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Σαλαμίνας, Ψυττάλειας και εσωτερικού Σαρωνικού δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί ούτε με εφησυχασμό ούτε με πρόχειρες εικασίες. Πρόκειται για ένα φαινόμενο που απαιτεί άμεση, συντονισμένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη διερεύνηση, καθώς αφορά όχι μόνο την ποιότητα ζωής των κατοίκων, αλλά και τη συνολική περιβαλλοντική κατάσταση ενός ιδιαίτερα επιβαρυσμένου θαλάσσιου συστήματος.

Οι πιθανές αιτίες είναι πολλές και ενδέχεται να συνδυάζονται. Ο Σαρωνικός αποτελεί ένα σύνθετο υδροδυναμικό περιβάλλον, όπου αλληλεπιδρούν θαλάσσια ρεύματα, θερμική στρωμάτωση, οργανικά φορτία, ναυτιλιακή δραστηριότητα και εκροές από αστικές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις. Κατά τους θερμούς μήνες, ιδιαίτερα έπειτα από περιόδους άπνοιας ή συγκεκριμένων ανεμολογικών συνθηκών, βαθύτερα νερά με χαμηλό οξυγόνο και αυξημένες συγκεντρώσεις προϊόντων αποσύνθεσης οργανικής ύλης μπορούν να ανυψωθούν προς την επιφάνεια μέσω κατακόρυφης ανάμειξης ή τοπικού upwelling. Τέτοιες διεργασίες είναι γνωστό ότι προκαλούν εκπομπές υδροθείου και άλλων δύσοσμων αερίων.

Παράλληλα, η εγγύτητα του φαινομένου με την Ψυττάλεια –μία από τις μεγαλύτερες εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων της Ευρώπης– καθιστά απαραίτητο να εξεταστεί με σοβαρότητα αν υπήρξε οποιαδήποτε προσωρινή δυσλειτουργία, υπερφόρτωση ή αστοχία σε επιμέρους συστήματα επεξεργασίας ή ελέγχου οσμών. Αυτό δεν σημαίνει ότι η εγκατάσταση ευθύνεται· σημαίνει όμως

Κρίσιμη η άμεση πραγματοποίηση ολοκληρωμένων ωκεανογραφικών μετρήσεων – Ο Σαρωνικός είναι ένα πολύτιμο αλλά εύθραυστο θαλάσσιο οικοσύστημα.

ότι κάθε σοβαρή υπόθεση πρέπει να διερευνηθεί με αντικειμενικά δεδομένα και όχι μόνο με διαβεβαιώσεις. Χωρίς εκτεταμένες και δημόσια διαθέσιμες μετρήσεις, είναι δύσκολο για την κοινωνία να αξιολογήσει ή να αποδεχθεί πλήρως καθησυχαστικές δηλώσεις ότι η Ψυττάλεια δεν σχετίζεται με το φαινόμενο.

Το κρίσιμο ζήτημα τώρα είναι η άμεση πραγματοποίηση ολοκληρωμένων ωκεανογραφικών μετρήσεων. Απαιτούνται καταγραφές διαλυμένου οξυγόνου,

θρεπτικών, οργανικού φορτίου, υδροθείου, θερμοκρασίας, αλατότητας και θαλάσσιων ρευμάτων σε όλη τη στήλη νερού, αλλά και συστηματική διερεύνηση των ιζημάτων του πυθμένα. Το ΕΛΚΕ-ΘΕ πρέπει να ενισχυθεί άμεσα με τους αναγκαίους πόρους ώστε να πραγματοποιήσει λεπτομερή χαρτογράφηση της ποιότητας των νερών και της κατάστασης του θαλάσσιου πυθμένα στον εσωτερικό Σαρωνικό. Παράλληλα, οι αρμόδιοι φορείς μπορούν να αξιοποιήσουν δορυφορικά δεδομένα υψηλής ανάλυσης για την ανίχνευση μεταβολών στη θερμοκρασία της επιφάνειας της θάλασσας, στη θολότητα και στην ανακλαστικότητα των νερών. Τέτοιες μεταβολές συχνά σχετίζονται με αλλαγές στην κυκλοφορία των ρευμάτων, μεταφορά αιωρούμενου υλικού ή ακόμη και επεισόδια ανόδου βαθύτερων υδάτων.

Ο Σαρωνικός είναι ένα πολύτιμο αλλά εύθραυστο θαλάσσιο οικοσύστημα. Οι πολίτες δικαιούνται διαφάνεια, συστηματική παρακολούθηση και σοβαρή επιστημονική τεκμηρίωση – όχι φήμες ή γενικόλογες διαβεβαιώσεις ανθρώπων που δεν έχουν σχέση με τη θαλάσσια έρευνα, αλλά στραγγαλίζουν τον δημόσιο διάλογο με αρλούμπες.

* Ο κ. Κώστας Συνολάκης είναι ακαδημαϊκός και επόπτης του Κέντρου Φυσικών Καταστροφών της Ακαδημίας Αθηνών.